

B A J A

vegyes tartalmu hetilap

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési árak	
Egész évre	5 frt — kr.
Fél " " " " " "	2 frt 50 kr.
Negyed " " " " " "	1 frt 25 kr.
Tanfóknak egy évre	3 frt — kr.
Hirdetések	
a legutányosabban számítottak.	

Szerkesztőség
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Hochwartstra 42. szám.
Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájában küldendők.

A selyemtenyésztésről.

A VI. századi a selyemtenyésztés csakis egyedül a kínaiaknál divott, kik azt, mint iparuk főágát egészen magukhoz ragadták s igen szigorúan őrizték; mígben a VI. században — Jusztinian uralkodása alatt — két nestorianus szerzetesnek sikerült selyemhernyópetéket sátaban elrejtve Európába hozni. A selyemtenyésztés tehát Európában a VI. században veszi kezdetét. Minthogy a selyemtenyésztés a legfontosabb iparágak egyike, beszélni fogok a selyemhernyókról, melyek a selymet szolgáltatják.

Ki selymreket akar nevelni, ok vetlen szükséges egyet más tudnia, hogy fáradsága kárba ne vesszen. A selyemhernyók cselzseru nevelése a következő: Midőn tavaszszal a szederfák rügyei fakadozni kezdenek vegyük elő a selyemhernyópetéket s készítsük elő azokat a kiköltésre.

A kiköltést nem szabad sokáig halasztani, mert a kéőn két hernyók a későbbi hőség következtében könnyen renyhokóba esnek.

A petéket 4 5 napig 12° R. hőmérsékű szobában tartjuk, ezután naponkint fél fokkal emeljük, mindaddig, míg a 18° R. el nem érte s e fokok kell tartani mindaddig, míg a peték színe világos szürkévé nem válik, ekkor lehet a hőmérsékét 19–20° R. emelni, mire a hernyócskák csakhamar megkezdik a kibújást. Minden ettől eltérő módon kiköltése a hernyócskának nem táncos, mivel többé-kevésbbé ártalmukra van.

Mihelyt kora reggel az első hernyócskák mutatkoznak, tegyünk rájuk szederfaleveleket s ha azokat elejtették, levelestől a papírosra s a hátralévőeknek ismét hintsünk egy kis levelet. Ha ugyanazon napon két hernyócskák együtt vannak, következik az első etetés és

pedig reggel minél korábban A hernyók kikelési napok szerint szigoruan elkülönítve kell nevelnünk, mert a védések és szövési érettség csak akkor fog bekövetkezni pontosan.

Naponkint minden 3–4 ik órában kell etetni a hernyócskákat, sőt ha lehetséges még a kora reggeli és késő esti órákban is; a negyedik vedés után pedig minél gyakrabban naponkint.

A tenyésztő helyiségeket gyakran szellőztetni s mindig tisztán tartani kell, mert mi sem árt jobban a selymereknek, mint a romlott levegő.

Úgyheli kell arra, hogy a tenyésztő helyiségben más szag mint a szederfalevél ne legyen érezhető s a hőmérsék állandóan 17° R. legyen. Ertetésnél vigyázni kell arra, hogy a levelek nedvesek vagy porosak ne legyenek.

Óvjuk meg a selymreket a hangyáktól, egerektől, macskáktól, sőt a baromfiaktól is.

Hangyáktól úgy védjük meg legjobban, ha hamut hintünk a tenyésztő állványok alá.

Mivel a hernyók naponkint nagyobbodnak, szükséges azokat naponkint ritkítani, valamint az alattok levő levélmaradványokat és szemetet minél gyakrabban — minden 2–3 napon — kistisztítani s a tenyésztő helyiségtől minél távolabb vinni.

Ezeket mind pontosan teljesítvén, elérjük a selymerek legveszedelmebb betegségeit, minők a renyhokó, szemcsekór, mészakór, aszkór és a sárgaság.

Ha kedvező idő járt a tenyésztésre, a tenyésztő helyiség hőmérséke 17° R. volt s a selymerek etetése egyenlet s módon történt, akkor a kibuvástól a beszövésig tartó időszak 30–32 napra terjed.

Minthogy a selymér ezen idő alatt annyira megnő, hogy sem bőre, sem lég-

ző szervei nem tágíthatók, azoknak szükségűl meg kell ujlniok és nagybodniok, hogy a szervezet tovább rendezésének utjában ne álljanak. A bőr és légző szervek ezen változása megújulása a 4 vedés alkalmával történik, melyeken a selymér likelésétől tökéletes kifejlődésig keresztül megy. Ezen vedés 17° R. hőmérséklet mellett 1 1/2 napig tart. Vedés ideje alatt a selymér mozdulatlan marad, alszik, feje fölfelé áll, teste világosabb s átlátszó lesz és végre kibukik régi bőréből.

Érdesek nézni kívált 4 szer vedtő selymért, mint szabadul meg régi bőréből, melyet nyomban maga után hagy. Vedés ideje alatt békét kell hagyni a selymereknek és semmi levelet sem szabad adni, mert ezen idő alatt nem vesznek táplálékot magukhoz.

Miután meggyőződünk, hogy valamennyi selymér megvedett s ide oda mozgatójuk fejüket táplálékot keresve, azon nál szederfaleveleket rakjunk föléjük. Vedés ideje alatt a selymerek gondosan kell megfigyelni, mert különösen akkor nyílik alkalom azok egészségi állapotát felismerni.

Égy napon kikelt egészséges selymerek egy és ugyanazon napon kezdik és fejezik be a vedést.

A selymér a 4-ik vedés után 8–9 nap múlva beszövi magát.

Már néhány nappal a beszövődés előtt fonásátraktól kell gondoskodni.

Hogy a selymerek beszövődéshez közzel vannak, azt arról meg lehet ismerni, hogy testük kis é áttetszővé s valamivel kisebbé válik, fejük folytonosan mozog, s rács szőléni ide s tova máskzálnak, mintha a táplálék adott levelektől irtoznának. Mihelyt ezen jeleket észrevesztük rajtok, azonnal a fonásátrakba rakjuk, a hál ezután csakhamar gubóba szövik magukat. 8–10 nap múlva ösz-

szeszedjük a gubókat s az eladóra szántakat megfojtjuk, vagy ha ehhez nem érünk, vagy pedig nincsenek hozzá szerelők, gyors szállítvány gyanánt elküldjük megfojtási és eladás végett valamely selyemtenyésztési intézetbe (pld. Szegszádra).

A selymér a szövést 3–4 nap alatt elvégzi, ekkor a gubóban utoljára, tehát 5–szőr megvedik és bábbá válik, melyből a selyemhernyólepke lesz. A lepke kibuvása 15–16 nappal a beszövődés után következik be s reggeli órákban történik.

Kibuvás után a lepkék csakhamar párosodnak s az ezután való napon külválnak és a nőstény megkezdí a petekét. Néhány nap alatt 400 500 petét tojik.

Ezután 10–14 nap múlva befőzzik pályájukat és elhalnak.

A megtermékenyített peték eleinte sárgák s későbbben szürké lesznek, a meg nem termékenyítették sárgák maradnak és csakhamar elszáradnak.

A petéket a jövő tavaszig — míg a szederfák rügyei fakadozni kezdenek — egy fűtlen és a nap által meg nem világított szobában eltesszük, a többiben pedig úgy járunk el, mint azt már elmondtam.

Ezzel elmondottam a selymerekről mindazt, mit a selyemtenyésztésnek okvetlen tudni szükséges és mit több adat és saját tapasztalásom után szereztem. D. S.

G. H. L.

Történeti apróságok.

Bon soir, citoyen Székényi! mond egy valaki a nemes grófnak. — Ben noi citoyen Sansculotte! felelt rá a nemes gróf.

Egyeszer Máriányt főlhivatja az országgyűlésről Úfelsőre Ferencz császár „ad audiendum verbum.” Ez dühös ellenzéki jó volt. Fűlmege. Megjelenik Úfelsőnél, ki őt val; az ötvenes évek utolsó esztendőiben még kevésbé volt. Boldogult anyám igen gyakran említette akkor előttem, mi előnyös, például, a német elősöragu színésznők helyzete; mert a német birodalomban negyven (néhányal több, vagy kevesebb) udvari színház létezik melyek művészeti szempontból egyenranguaknak tünhetnek, sőt tekintetnek: s így az elősöragu színésznők vállaira nem nehezül azon kényszerhelyzet, hogy csakis egy színház kötelekezésben nyílik tehetségökhöz méltó tér.

Mig nálunk a nemzeti színházra nem csak 1859 ben volt, hanem még most is, tehát negyedszázad lőpörgése után is, merőben indokolva alkalmazható az „Extra hungariam” „travertatio”-ja. Igen! miután az ötvenes évek végén Bulyovszky Lilla azamars nem nyitottak tehetségének megfelelő tét; nem osztottak neki művésznői egyenlőséghez illő szerepkört; nem cselekedtek ezt a nemzeti színházról; tényleg arra kényszerítették őt, hogy vagy lépjen le a színpadról, vagy pedig keressen művésznői becsüvagy a kielégítésre számára külföldi színpadon téri, szerepkört. Az illető fondorkodók részben vala besütemtelésére legyen mondva: ők pillanatra sem tételtek föl a cselészövények által „elszekerizott” — „kis Bulyovszkyne”-ről, hogy a nemzeti színpadról vidéki színpadaink valamelyikére fog le szállani; ők jól tudták, ilyen hivottak színésznői becsüvagy számára egyedül két lehetőség állt fenn: emelkedés; vagy pedig — halál.

Tehát a „kis Bulyovszkyne” 1859-ben, miután néhai Ráday G-dőn gróf színház-intendáns (bizony ténylehetik) talán egyéb hivatalos címze volt, már 1858 hűsvétjakor elbocsátotta őt a nemzeti színház személylétének köréből, vándorbotort fogott kezébe és elfogadva a koburg-góthai udvari színház intendánsának vezetésrejelését kérő, vajmi meglegható meghevásat, indult a német határ felé. Perzelel új utra pénz is kellett. Azon időkbén még nem fizetett a nemzeti színház igazgatóságja selemes külföldi színdarabok gyöngye, hibákkal telített fordításért is 90—

TÁRCZA.

Dal Lillámhoz.

(Budapest, 1859. márczius 21.)

A madár odaszáll,
Ahol férsze varja;
Mig te most elvagyol
Idegen hazába!
Jobb-e ottan a föld,
Mint honunk szép földje,
Melyet én szeretni
Öcséink örök?

A tórol báképe.
Amely vonz, sőt igaz,
Daliláb, amely csal,
S ha elértek elvérs.
Kékebbe az eg ott?!
Fűnyebb a csillag,
Mint amely minálunk
Hirdeti a hajnal?!
Illatos virágja?!
Lombosabb az erdő?!
Zöldebb tán fűszál,
Mint sirjánkon nő?!
Ha az idegen föld
Mind ént rád árasztana,
Ami a legszentebb,
Hí on t, azt nem adhatn!
Bulyovszky Gyula.

Egy huszonöt éves dal.

Előttem, íróasztalom zöld posztóján, kis sárgult papírlap fekszik; apró és már szőfölt halvány betűk rövid verssorokat képeznek rajta: egy huszonöt éves dal szövegét. E kis költemény néhai iróhoz évek hosszú sorának kedves emlékei fűszek: az előttem heverő kézirat visszaváraszója gondolatimait a régmúltba; lelkeszemeim előtt gyorsan vonulnak el azon személyek, kiknek szereplések volt nagyrészt szülőnyája s vajmi

nemes, hazafias célból írt verssoroknak; kis szobám kopár falain elő időszak eseménye rajzolódik le, amely akarata ellenére hirnév, dicsőiséggel árasztotta el hazánk egyik legűbb, legaldozottabb leányát; akarata ellenére, mert bőven aratótt babérjainak minden leveleke a honi muzsa vesztéséget hirdete, hirdeti. A multak emlékei rajznak körülöttem: fióráim ép most üti az éjfélt; s így a szellemek látogatási ideje beköszönött; engem csak irántam földindulatú, barátságos szellemek szoktak fölkeresni: természetes, mindenkor szivesen látom őket — Halga! könnyű léptek neszt hallom; bizonyosan egyik szellemlátogatás közlekedik; ugy van! az előttem fekvő dal költőjének szelleme; fölsemrem néd ruganyos lépéséről; az ajtó föltárul!

Isten hozott! csevegünk régmúlt dalokokról.

Ha önkéntes, zsarnoki kormány békóba vert egy büszke, szabadságszerető nemzetet, akkor annak polgárai között egyetlenege nagy erény sem virul szobben, mint az összetartás. Nemzetünkör, sajnos! ezt viszonylag ritkán állítjuk: a pártos visszavonás tulgarkorta lét nálunk érmólatlajra; hogy e vád néha nem országos, hanem művészeti-ügyekre vonatkozik, az nem gyöngötti annak erjét.

Klapka György tábornok a mult hóban elkecseregett hangu cikket írt a nemzetek háladatlan felédkénységéről. Komárom vára hős védőinek azon sorait készséggel imá. Igen! a nemzetek háladatlanok; kiáltó bizonyítottul hozhatom föl ama pártat ritkító botrányt, hogy nemzetünk misem törökös az Zrínyi és Frangepán földi-marádányai-val, kiket hazánk függetlenségének és nemzetünk szabadságának kiküszöbése alkotott szövetségök miatt szolgáltatott báközére a kegyetlen zsarnokság; terhét végigsértó gunnyal (e két veranunk sirfórlata: van vezetése a világtalant) sulyosított önkényes kormány.

— Ah! az eszmélőnczolat messze ra-

gadt csevegésünk tárgyától; térjünk arra vissza.

A nemzeti színmvészet női utótróli közül a legzöldebb babérszörnek Kántornét és Dérintől illelik meg; többi jeles, sőt kitűnő színmvésznőknek érdemelesen csakis azok után emelhető ki. Tehát a magyar színpad már az ötvenes évek előtt is játszóttak méltán nagyhírű művésznők; de számuk nem volt oly nagy, hogy színmvészetünk jelentékony károsodása nélkül csak egyetlenegy is nélkülözhetett volna közülök. Ugyanez áll az ötvenes és hatvanas évekről.

Három hét előtt összes hírlapjaink több, nagy összeget képező jótékonyokba alapítványról tőnek méltányoló említést, melyeket Bulyovszky Lilla, nemzeti színházunknak az ötvenes években díszte, alapított negyedszázados színésznői jubileuma csöndes megünneplésére. Huszóöt éves színésznői jubileum? Huszen özevgy Bulyovszky Gyuláné 1848-ban lépett először a világot jelentő deszkákra! Akkor ugyan — mint Szilágyi Lilla — gyermekszerepeket játszott; de azon évek is beszámítatvan a színésznői, 1848-tól 1884 ig huszonöt évnél jóval több év pörögött le: miként ünnepelhetik hát Bulyovszky Lilla folyó évként márczius havának 21-ken negyedszázados színésznői jubileumát?

Merőben indokolva; mert az említett nap huszonötödik évtordulója, hogy e a koburgi udvari színházban lépett; hogy első szerepét játszott mint német színésznő. Tehát Bulyovszky Lilla, „Kincses” Kozlovszky egy ösmelek magyar családból származó szülötte; s, aki egy évtizeden tel volt nemzeti színésznőnk egyik legbuzgóbb, hivott apostola, német színpadon történt első fellépőnk huszonöt éves jubileumát ünnepli s e célból ezeket aidoz nemzeti jótékonyozólak: miként történhetek ez? Sajnos! szerfölött egyszerűen: annak idején a szó l-gyosorabb értelmében kényszerítették Bulyovszky Lillát, hogy hagyja el a nemzeti színházat. Csakhogy valamint még ma sincs országunkban oly színpad, amely művészeti szempontból egyenrangú a nemzeti színház-

jóvét igérve minden biggadtan gondolkozó urakotránkosását előidéz, készítetett minket egy olyan hetilap megindítására, mely a vallástalanság, erköletelenség, szélfelhőségek, tudakosság, romlott közvélemény, jellemtelenség, piszkos anyagiág, szemérmetlen fércz irodalom, kegyeletlenség stb. mind-megannyi társadalmi körtünet ellen fog bátran küzdeni. A csinos kiállítás lap ára félre 3 ft, negyedévre 1 ft 50 kr, mely díjak Budapest, IV. Szarka-utca 5. szám alá küldendők. Műveltebb közönség számára van szánya.

Beküldetett az **Ezeregy éjszaka** III. füzeté, mely a férj és papagály; Padmanaba Brahman és az új fiúk, Mahmud szultán és vezére, a kirizmi herceg és a georgiai hercegnő történetét illetve nescéjét tartalmazza. Egy füzet ára 25 kr. Kijadja Nádor Kálmán, Budapest, IV. Károly-kört 8. sz.

Megyei hírek. Zomborból a magyar nemzeti múzeum régiségárának márczius hóban a következők küldött ajándékot: Schwere János közveitével Konyovics Gaja 4 ujblukori ezüst érmét, Franz Mór 2 réz és 2 ezüst érmét, Ballun György 1 réz poltúrát, maga Schwere János pedig 1 tallér utánzatot rézből és 1 kis török érmét. — Zomborban e hó 16-án hunyt el Petrevics szül. Momirovits Milva, életének 36-ik évében. — A zombori kereskedelmi- és iparbank által alakított „Népbank” április 19-én kezdte meg működését. — Szabadkáról 186 bejelentés küldetett az orsz. kiállítás elnökségéhez. — Szabadkán tin volt e hó 18-án reggel 3 óra tájban, Radnics Janos II. kőri lakosának háza lett a lángok martaléka. — Ujvidék város órámeze főispánja, Paracseti Felix, megtanodott egészségese helyreállítása végett folyó hó 15-én Karlebadba utazott. — Kormánybiztoság Újvidéken. Nikolics Szavitszka kormánybiztos ur, a titeli kormánybiztos székelyét és hivatalát, miniszteri engedélyt folytat, Újvidékre tette át. — Ujvidék Ferencz hódsági birtokos eljegyzte Schöbel Emmi k. a. t. Bécsből. — Verbász postahivatala f. 6. június 1-ével állami kezelésbe megy át. — Ó-Kanizsa a község számára szükséges 150,000 db elad- és 50,000 db másodrendű közönséges épület-tégla szállítása tárgyban ajánlatok f. 6. április hó 23-án d. e. 9 órakor Ó-Kanizsa község használat be-nyújtandók, hol időközben a kézelebbi feltételek is betekijthetők. Banátpezen 400 ft.

Patkószögek.

— Angol phlegma. Matrőz: Milordt meneküljön, mert a hajó egyre sünyed! — Milordt: Ne alkalmatlanokkéig hys-mvelj! His a hajó sünyed, az a kapitány dolga!

— Magyar phlegma. Földrengés volt P...-én. Kijel lévén X földkei szomszédját Y-t. „Kelj föl, mert erős földrengés van!” — „Hát én megállítottam?” szölt és — tovább aluvék.

— Mind egy. Mikor Lessep- legközelebb az akadémián tárgyá választott, kérdezték tőle: Meg van-e elégedve. — Meg vagyok elégedve. — Most már mind-egy, akárhogy öregsem, mert már hathatatlan vagyok!

— Kellemetlen válasz. Az apa kor-holja fiat, mivelhogy télenélél: — „Mindig csak zsebedbe dugod kezeidet!”

— Inkább a magam zsebbe dugom mint a máséba! — felelé a fia, atyja pénzügyi műveleteire csöszörsz.

— Ohajtott büntetés. Börtönőr: „Fogja be a száját, haszoniatan kötekezdj csak; igazán megérdemlé, hogy kidobják az utcára!” Rab: „Oh tessék kérem alásan, azt a büntetést is elviselem még!”

Nyilt tér.*

FILLINGER MARIKA HUSZÁR JÓZSEF
Pancsova Baja
JESTESEK.

Heti naptár.

28 Hétfő	Vitályos	Holdeltő óra
29 Kedd	Peter vrt.	Első negyed:
30 Szerda	Széneli Katalin	2-án 7 óra 24
Má -	Jus	perék reggel.
1 Csütörtök	Folop	
2 Péntek	Althanáz	
3 Szombat	Szt. 4 f. felal.	
4 Vasárnap	Szt. Jozsef oltal.	

6569 sz. tk. 883.

Arverési hirdetés!

A bajai kir. jüriság mint tkvi. hatóság részéről **Baja város ház-lapoztára** végrehajtható kérelme folytán **Vénig Janos** és neje **Vékony Klára** végrehajtást szenvedők ellen a végrehajtási árverés 178 ft 26 kr ápolási díj ennek 1882. évi ápril 26-ik napjától járó 6% kam-tai valamint 11 ft 50 kr jelen-égi és a még felmerülő költ-ségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144 és 146 §-a értelmében a szabadkai kir. tövénysek területein lévő a bajai 360. számú tkjében foglalt **Vénig Janos** és neje **Vékony Klára** közös nevén álló A. I. 373. hr. 366. ö. i. számú 720 frta bec-ült egész ház és hozzátartozó 180 □ öl beletekrek ezemel elrendeltetik, és annak a kibelbéli tkvi iroda helyiségében leendő megtartására határidőül **1884. évi június hó 30-ik napjának** délutáni 3 órája kitűz-tik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kiküldési áron alul is el-adatni fog. Kiküldési ár a fennebb kitétt becsár. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy ovadéki képes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. jüriság mint telekvi hatóság. Baján, 1883. október hó 31.

Rész.
kir. járásbíró.

MATTONI BUDAI KIRÁLY-KESERÜVIZE
orvosi tekintélyektől legjobban ajánlva
számtal minden gyógyászati és ártományozásban.
MATTONI és WILLE BUDAPEST.

* E rovat alatt közlétektört nem vállal felelősséget a szerk.

AZ ELSŐ OS. KIR.
DUNA GÖZHAJÓZÁSI TÁRSULAT
yosta. és személyszállító hajóinak
MENETRENDJE.
Érvényes 1884. feb. 20.tól további intézkedésig.
Személyszállító hajók:
Bajáról Budapestre: naponta délután 3 órakor.
Bajáról Mohácsra: naponta este 6 órakor.
Pósta hajók:
Bajáról Budapestre: naponta reggeli 3/4 órakor.
Bajáról Orsovára: vasárnap, szerdán, és pénteken reggeli 6 1/2 órakor.

Hirdetmény.
Alulírott van szerencsém a n. é. kö.önység becses tudomására hozni, mi-szerint a szegedi országúton (a vánhá-zon kívül, Michits István ur szőlője-n llett) lévő **25 hold** (1200 □ ötével szám tva) **SZÁNTÓFÖLD** a rajja lévő lakház, istálló, felszer, kamara- és hálószobával együtt szabad-ézből eladó.
Véteár: aratás előtt 9500 forint, aratás után 8000 ft.

Bővebb felvilágosítással szolgál
GABRIELISZ EDE,
tulajdonos.
Üzleti tudósítás.
Haján, 1884 ápril 16-án
Buzs uj. 8.80
Zab 6.55
Arpa 6.75
Rizs uj 7.60
Kukorica 5.90
Kubos 6.25
Bab 8.25
Az áruk 100 kilogr. után.
Felelős szerkesztő:
CSEBBA FERENC.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitűnő hatásának bizonyult köhögéssel, gegetajoknál, gyomor- és hólyaghu-rutnál.
Mattoni Henrik, Varsbad és Budapest.

EMMERLING és RABSCH
ajánlják a legszebb kassal és prágai sódarokat, mindennemű fűszer, a legkiválóbb bel- és külföldi esemege, valódi francia z pezsgő, és a franciaival vetekedő kitűnő magyar pezsgő. Bordaunxi, Rajnai, Moseli valódi Tokaji, Cípró, Madeira, Malaga, Muscat-Lunel, Port à-Port, Xeres és kitűnő magyar asztali borait, a legfinomabb bel- és külföldi likőröket, rum, then, lőpor és tűzfáké-árukat, valamint minden természetes, friss töltesít
ásványvizek és forrás-terményeiket
a legutányosabb napi áron.
Továbbá nagy és kiesinybeni eladás az Adellvad, Bártfai, Bikszádi, Bilni, Borszéki, valamennyi Budai keserű vizeknek, Buziási, Carlsbadi, Czigel-ka, Csizi, Eger Franzensbadi, Eljapataki, Emsi, Friedrichshalli, Fűredi, Gasteini, Gieszhübl, Gleich-bergi, Halli, Igmándi, Ivándai, Johannisbrunn, Kissing, Klauseni, Korytniczai, Liptki, Lubi, Luhácsoviczi, Marienbad, Németer-sztrai, Olenovai, Parádi, Prebali, Püllnai, Pymonti, Radoini Roitschki, Svidschitz, Seltersi, Suliguli, Szántói, Szliácsi, Szólyvai Rudini, Vichii, Wildungi gyógy-forrás vizeknek.
Főraktár a Kondorfi savanyúvíz „Stefánia” koronahercegnő forrásnak. Hathatós gyógyviz a légzési szervek torok, tüdő, gyomor stb. bántal aninál.
Borral egyítve a Kondorfi „Stefánia” boronahercegnő forrás savanyú-víz igen kellemes és kedve t italul szolgál.
Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentés-n megküldetnek. Meg-rendelések leggodosabban teljesítettek és in ézendők
Budapest, Koronaherceg (uri) utca 11. sz. az „arany orosz ánhoz.”

H I R D E T M É N Y .

A „Szent Háromsághoz” czimzett első bajai temetkezési vállalatnál lehet a leggyorsabb kiszol-gálattal czélyszerű megrendeléseket tenni, és pedig miután minden e szakmához szükséges tárgyakkal raktáromat teljesen felszereltem, bátor vagyok azt a mélyen tisztelt közönség tudomására hozni. — Tapasztalván azt, hogy sok családnál a hosszas betegség folytán, midőn a szerencsétlen haláleset bekö-vetkezett, már a család anyagi helyzetéből teljesen kimerült, nálam a temetkezési megrendeléseket — megegyezés után — havonkénti részlet-fizetésekben is teljesíthetni; a közönséges halottas kocsin kívül egy uj kék és egy fekete-dísz halottas kocsival, egy egyszerű és dísz érez-koporsó, valamint egyszerű és dísz fa koporsókkal szolgálhatok; nemkülönben mindennemű szemfödelek, virág és ezüst vagy arany feliratu szallagos koszoruk, gyertyák, fáklyák és gyász-lobogók kaphatók. A gyász munkák olesó áron a leggyorsabban készítettnek.
Temetkezést minden ellátással és költségekkel elvállalok 14 frttól kezdve feljebb.
Dísz temetések, érez-koporsó és bárony szemfödellel teljes ellátással 120 frttól feljebb.
Izraeliták részére egy mint nagy városokban is zárt halottas diszkocsival szolgálók.
Mint a város, úgy a vidék részére is a halottas kocsival együtt a szükséges tárgyakat is a leg-gyorsabban elszállítom.
Baján, 1884. ápril hóban.

Mély tisztelettel maradok
ORBACH SÁNDOR,
temetkezési vállalkozó, — kis vásártér-utca 568. szám alatt
a „Bárány” vendéglő közelében.

A hol
AZ ELGYENGÜLT ÉLETERŐ
 az
ELENYÉSZÉSSEL FENYEGET,

ott segílyt és gyógyulást nyujtanak a Hoff János-féle maláta-táplálóanyagok, maláta-kivonat egész-ségi sörök, koncentrált maláta-kivonatok, maláta csokoládék és maláta cukorkák. Innen származik az ízlet régi (37 évi) fennállása, a magas kitüntetések (59), s a sok köszönőirat (körülbelül egy millió.) A maláta-gyártmányokban foglalt gyógyfüvek használata által sok ezren nyerték vissza egészségüket.

Hoff Jánosnak,

a Hoff János-féle maláta-kivonatok feltalálójának és egyedüli gyártójának, a legtöbb európai uralkodó fejedelem szállítójának, es. kir tanácsosnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosának, több magas és német rend lovag-jának. Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8.

Budapesti Köszönőiratok!

Az emberiségnek általános hasznára ezennel köz tudomásra hozom, hogy heves hurutjámból és köhögésből — melyek ellen sok különféle szert használtam, de eredmény nélkül. — a Hoff-féle mal takószítmények használata által megszabadultam, és így, tökéle-tesen meggyógyultam, ezért maláta-készítményeket minden szenvedőnek a legelőkeltebben ajánlhatom.

Budapest, 1878. ápril

Csikász János,
 m. kir honvédszázados.

Kedves kötele-ségemnek tartom, nyilvánosságra hozni, hogy **sok évi nehéz gyomor-bajomból, mely miatt étvágyam nem volt,** és mely gyomor-baj ellen, sok külön-féle szert használtam, de eredmény nélkül, a Hoff-féle maláta-kivonatnak négy üve-gel való használata után, tökéletesen kigyógyultam. Ezért minden e bajban szenvedőnek e maláta-kivonatot a legőszintebben ajánlhatom.

Budapest, 1878. ápril 7.

Windsch Karoline,
 Winklerné asszonyságnál kigyó-utca 5

Négy évig sínlöttem mellettségemben, és e bajt fokozta még a köhögés és turhaki-hányás úgy, hogy egészen elgyengülte, az ágyat kellett őriznem; ekkor a Hoff János-féle maláta-egészégi sört kezdtem használni. És ime, ez erősítő és gyógyító hatású sör-nek 24 palackkal és maláta-cukorkáknak használata után teljesen kigyógyultam; a mit az e bajban szenvedőknek hasznára, ezennel köz tudomássá kérek tőteni.

Budapest, 1878. január 10.

Bahn r Ferencz, váczi-ut.

IX. Pius pápa is használta a Hoff János féle maláta-kivonatot, melyet Capello Scipio bíbornok által rendelt meg és maláta kivonat használata által nehéző lélegzétvétel betegségében enyhülést talált. — **Ő felsége a czár Zarskoje Zelo magánpalotájába** még ma is rendellet meg segéde, gr. Schuwa-loff által íly maláta-kivonatokat.

Azon betegségek, melyeknél a maláta-készítmények, Hoff János-féle rendszer, haszná-tattak a következők: köhögés, légcső-csuz, tüdőgyulladás altsíri bántalmak, Aranyeres bán-talmak, elerőtlenség, idegláz, vérszegénység, emésztési bántalmak. — A használtabb ké-szítmények, maláta-kivonat egészégi sör, maláta-csokoládé, koncentrált maláta-kivonat maláta-mell cukorkák. Valamennyi a Hoff János találmánya és rendszere szerint.

Alapítási év 1847. Legelsőbb kitüntetés 59 — Köszönőirat százezeren felül. — Hoff János-féle gyógytapszerek elárúsításra az összes melet államokban 27000 elárúsítási helyen történik, ebből nyugot Európára 12,800 csik, kelet Európára 3900. Amerikára 4300 e ezéira Európában 1900. Amerikában 400 hirlap vétetik igénybe.

Árak: Maláta-kivonat egészégi sör 13 pal. 7 ft 26 kr, 28 pal. 14 ft 60 kr, 58 pal. 30 ft., — 1/2 kilo maláta csokoládé 1. 2 ft 40 kr., 1/4 kilo 1 ft 30 kr. 11. 1/2 kilo 1 ft 60 kr., 3/4 kilo 90 kr., III. 1/4 kilo 1 ft., 1/2 kilo 60 kr. **Maláta-cukorkák** 1 zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. **Maláta-kivonat** 1 üvege 1 ft. 12, kisebb 70 kr. — **Gyermek lapmaláta-Iszt** 1 ft. **Egy maláta fürdő** 80 és 50 kr. 2 litron alól semmi sem szállítatik. — Az első valódi Hoff János-féle népszerű maláta-mell-cukorkák kék pa-pírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kérendők.

Főraktár Baján: Michitsch Istvánnál, Mohácson: Schlesinger M., Szabadkán: Stojkovits Dóme özvegyénél, **Bátaszéken:** Mayer Gusztáv-nál, Szegszárdon: Hahn Adolfnál, Zomborban: Gallé Emil gyógyszerész, Hrabossy és Strilich, egykor Popits István kereskedésében, **Pécsett:** Spitzer Sándor és Sipócz István gyógyszerzárában, s ezeken kívül az ország minden nagyobb gyógyszerzárában.

Értesítvény!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tisztelettel tu-domására hozni, hogy **saját tőltényü**

SODA (SZIK) VIZEM

a gyáron kívül kizárólag csakis alábbjegyzett t. ez. ismét elárusítóim-nál kapható.

Kelt Baján, 1884. évi ápril hó.

Pollerman Bertalan,
 gyógyszerész.

Horák, Schäffer, Szigetben, Szécs Mátvás, Králik József, Kralik Antal, Nyári (Sbüll), Mikosevits Sándor, Sztrohak, Kreitsmer, Kovács József, Burkovits Péter, Bagó Antal, Verzsak A., Honig Muki, Zahari, Simon, Englsman J, Csibri, Juhász, Szodlak, Limperger, Batószeti (Zoldfa), Liebl (Bárány-vendégül) Schäffer György, Bogdanovits, Fischl, Balint, Iggert Károly, Árpás, Lackner József, Gálik József, Bende Lajosné, Drégetliné, Drescher Gábor, Mojzes P., Hechtl, Török István, Szalay, Leitschuk, Klemanez, Szretkovits, Gál, Lengyel János, Orosz, Stetter, Hasznan Gy., Kis Mitó, Keppné, Binder (Gesztenyefa) Diczendi, Ruzs, Wagner, Strahl J., Kápcos, Lenhardt, Grosz, Eckert, Janák, Urbán (3 király) Rotter, Szeitz, Huszárné, Pfeiffer, Pet-rányi, Novák, Stimatz István, Komarcsevits, Baumholzer, Rimplerné, Krisztanits, Czeiner, Mihál Antal, Czittó' Trapli Ferencz, Oskovszki, Szeitz Johan, Novak N., Mayer Joh.

